

การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินการแก้ไขปัญหาความยากจนอย่างยั่งยืนของ
องค์การบริหารส่วนตำบลลำไทร อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี
THE PARTICIPATION OF PUBLIC TOWARDS THE PROBLEMS SOLVING
OPERATION ON SUSTAINABLE POVERTY OF LAM SAI SUB DISTRICT
ADMINISTRATIVE ORGANIZATION, LAMLUKKA DISTRICT, PATHUM THANI
PROVINCE

ดร.บุญเพ็ง จันทรงาม¹, นิมิตรา สิงห์ทองอยู่²
เดชชัย ภูริเอกทัต³, รัชดา มิตรสมหวัง⁴

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินการแก้ไขปัญหาความยากจนอย่างยั่งยืนขององค์การบริหารส่วนตำบลลำไทร อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินการแก้ไขปัญหาความยากจนอย่างยั่งยืนขององค์การบริหารส่วนตำบลลำไทร อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้ได้แก่ ประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลลำไทร จำนวน 5,976 คน ผู้วิจัยคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้หลักการหาค่าสูตร ของทาโร ยามาเน่ ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 375 คน ทำการรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการศึกษา และใช้สถิติวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean) ส่วนเบี่ยงเบน

มาตรฐาน (standard deviation) และทำการทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติ t-test และ F-test และวิเคราะห์ความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธี LSD Analysis (Least Significant Difference Analysis) ผลการวิจัยพบว่า

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 170 คน คิดเป็นร้อยละ 45.45 มีอายุตั้งแต่ 36-45 ปี จำนวน 132 คน คิดเป็นร้อยละ 35.29 มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 248 คน คิดเป็นร้อยละ 66.31 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท จำนวน 157 คน คิดเป็นร้อยละ 41.98 และมีระยะเวลาที่อาศัยในพื้นที่ 5-10 ปี จำนวน 176 คน คิดเป็นร้อยละ 47.06

ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินการแก้ไขปัญหาความยากจนอย่างยั่งยืนขององค์การบริหารส่วนตำบลลำไทร อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อ

¹ อาจารย์ประจำคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยปทุมธานี

^{2, 3, 4} อาจารย์ประจำคณะรัฐประศาสนศาสตร์ วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม

พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ด้านการรับประโยชน์ ด้านการดำเนินงาน ด้านการคิดและวางแผน และ ด้านการติดตามผลการดำเนินงาน ตามลำดับ

การศึกษาเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานการแก้ไขปัญหาคือ ความยากจนอย่างยั่งยืนขององค์การบริหารส่วนตำบลลำไทร อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี จำแนกตามปัจจัยคุณลักษณะส่วนบุคคล พบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และระยะเวลาที่อาศัยในพื้นที่ มีผลต่อระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วมของประชาชน การแก้ไขปัญหาความยากจนอย่างยั่งยืน องค์การบริหารส่วนตำบลลำไทร

Abstract

The research study on the participation of public towards the problem solving operation on sustainable poverty of Lams Sai Sub district Administrative Organization, Lamlukka district, Pathum Thani Province. The objectives of this study were to study and compare the levels of the participation of public towards the problems solving poverty of Lam Sai Sub district Administrative Organization, Lamlukka district, Pathum Thani Province. The sample groups of this

study were the population in the area of Lam Sai Sub district Administrative Organization number of 5,976 people. The collecting data instruments for this study were the questionnaires and using statistical analysis of data, percentage (percentage), mean (mean) and standard deviation (standard deviation) and to test the hypothesis by using statistics and analyze and compare t-test F-test level LSD way Analysis (Least Significant. Difference Analysis).

The study results had found that :

The respondents majority were female, 170 people, they were accounted for 45.45 percent, aged from 36-45 years, 132 people, there were accounted for 35.29 percent. Having the educational level were lower than the bachelor degree of 248, they were accounted for 66.31 percent. The average monthly income was less than 10,000 Thb, 157 people accounted for 41.98 percent. The duration of living in this area for 5-10 years, 176 people, they were accounted for 47.06.

The level of the participation of public towards the problems solving operation on sustainable poverty of Lam Sai Sub district Administrative Organization, Lamlukka district, Pathum Thani Province. The overall

level were at the high level. Considering in individual aspect was found that participation was at the high level in all aspects by sorting the average from descending, benefits aspect, operation aspect, thinking aspect and planning aspect and the operational follow-up, respectively.

The comparative study of the level of participation of public towards the problems solving operation on sustainable poverty of Lam Sai Sub district Administrative Organization, Lamlukka district, Pathum Thani Province, classified by personal characteristics factors found that sex, age, educational level, average income per month, and the duration of living in the area, affecting the level of participation of public with no statistically significant.

Keywords : Participation, Sustainable poverty, Administration Organization

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัญหาความยากจนของประเทศไทยเป็นปัญหาเชิงระบบและโครงสร้างระดับชาติ ที่สั่งสมกันมานาน ซึ่งหลายรัฐบาลและหลายหน่วยงานได้พยายามแก้ไข จนกระทั่งรัฐบาล ได้กำหนดยุทธศาสตร์ชาติในการแก้ปัญหาความยากจน ขณะที่ สภาพแวดล้อมทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมที่ เปลี่ยนแปลงไปได้ส่งผลให้ ปัญหาความยากจนมีความสลับซับซ้อนยิ่งขึ้น และ

ต้องได้รับการแก้ไขอย่างเป็นระบบแบบเป็นองค์รวม (Holistic) โดยอาศัยการเชื่อมโยงมิติ ต่าง ๆ เข้าด้วยกัน การพัฒนาตามทิศทางตะวันตกได้ส่งผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทยเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะทำให้เกิดช่องว่างระหว่างกลุ่มนายทุนที่เป็นคนร่ำรวยกับกลุ่มคนยากจนเกิดความเหลื่อมล้ำแตกต่างทั้งด้านรายได้ไปจนถึงโอกาส และการเข้าถึงทรัพยากร การพัฒนาเศรษฐกิจที่พึ่งพาตลาดต่างประเทศ ส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศ ซึ่งเป็นการส่งเสริมเศรษฐกิจการตลาด ทำให้เกิดการทำลายเศรษฐกิจแบบยังชีพ ทำให้ต้องตกอยู่ภายใต้ระบบพึ่งพาตลาด เทคโนโลยี และปัจจัยการผลิตจากต่างชาติ เกิดภาวะหนี้สินสูญเสียที่ดินทำกิน อพยพแรงงานและเกิดภาวะว่างงานในที่สุด สำหรับผลกระทบที่รุนแรงที่สุดในประวัติศาสตร์ของประเทศชาติ คือ ภาวะวิกฤติทางเศรษฐกิจของประเทศใน พ.ศ. 2540 ซึ่งทำให้ประเทศของเราต้องตกอยู่ภายใต้การควบคุมของกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) ทำให้ต้องมีการปรับโครงสร้าง ทางเศรษฐกิจและสังคมตามเงื่อนไขของกองทุนดังกล่าว ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าประเทศไทยได้ตกเป็นเมืองขึ้นทางเศรษฐกิจของประเทศมหาอำนาจ การพัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งให้ฐานรากของสังคมมีคุณภาพและเกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนในระยะที่ผ่านมายังไม่ก้าวหน้าเท่าที่ควร ส่งผลให้คนไทยจำนวนมากยังขาดภูมิคุ้มกันและไม่สามารถปรับตัวได้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วจากกระแสโลกาภิวัตน์ และเศรษฐกิจยุคใหม่ได้อย่างเหมาะสม รวมทั้งขาดโอกาสในการเข้าถึงและไม่ได้รับการคุ้มครองจากหลักประกัน

ความมั่นคงทางสังคมที่มีอยู่ โดยเฉพาะกลุ่มคนยากจนและผู้ด้อยโอกาส ความเหลื่อมล้ำระหว่างเมืองและชนบทขยายตัวมากขึ้น เนื่องจากการจัดการพื้นที่แบบแยกส่วนการพัฒนาเมืองและชนบทออกจากกัน ทำให้การเติบโตของเมืองไม่ได้เกื้อหนุนการพัฒนาชนบทเท่าที่ควร ปัญหาดังกล่าวส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตและความอยู่ดีมีสุขของประชาชน รวมทั้งเป็นปัจจัยบั่นทอนความเข้มแข็งฐานรากของสังคมไทยอย่างมาก (พิมพ์นาเรนทร์, 2557:1)

นโยบายการแก้ไขปัญหาคความยากจนของรัฐบาล รัฐบาลที่ผ่านมามุ่งเน้นลดรายจ่ายเพิ่มรายได้ ขยายโอกาสและพัฒนาศักยภาพของคนจน และการสร้างความเข้มแข็งทุกชุมชนท้องถิ่นและประชาสังคมให้สามารถจัดการตนเองได้ในเรื่องความเป็นอยู่ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมการปกครอง การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ ซึ่งเป็นการวางรากฐานการพัฒนาเพื่อการพึ่งพาตนเองตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และแก้ไขปัญหาคความยากจน อันจะนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนและได้แปลงไปสู่การปฏิบัติภายใต้โครงการ “ยุทธศาสตร์อยู่ดีมีสุขระดับจังหวัด” นอกจากนี้ยังมีการดำเนินโครงการที่สำคัญ เช่น โครงการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง โครงการ SML โครงการธนาคารประชาชน โครงการบ้านเอื้ออาทร โครงการบ้านมั่นคง การให้ทุนการศึกษาแก่เด็กยากจนและเด็กด้อยโอกาส เป็นต้น ในการวางแผนพัฒนาตำบลขององค์การบริหารส่วนตำบลแบบมีส่วนร่วมนั้น เป็นความพยายามที่จะส่งเสริมให้ชาวบ้าน ผู้นำท้องถิ่น กลุ่ม และองค์กรชุมชนได้ใช้้องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นศูนย์กลางการกำหนดทิศทางการร่วม

ตัดสินใจ ร่วมดำเนินกิจกรรมการพัฒนาระดับตำบล การเข้าร่วมของชาวบ้าน ผู้นำท้องถิ่น กลุ่ม และองค์กรชุมชนอย่างแท้จริงน่าจะเป็นพื้นฐาน ในการพัฒนาศักยภาพขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เข้มแข็ง สามารถเป็นหน่วยงานในการบริหารจัดการ การประสานงาน การวางแผน การบริหารงบประมาณ และข้อมูลข่าวสารอย่างเป็นระบบ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2554:1)

การปกครองส่วนท้องถิ่น คือ การเปิดโอกาสให้ประชาชนปกครองตนเอง หรือกำหนดวิถีชีวิตและอนาคตของชุมชนโดยคนในชุมชน โดยตั้งแต่ประเทศไทยมีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2540 เป็นต้นมา เป็นผลให้มีการตราพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 อาจกล่าวได้ว่า เป็นการเปิดศักราชใหม่ของการกระจายอำนาจการปกครองส่วนท้องถิ่นของไทย ก่อให้เกิดหน่วยปกครองในระดับพื้นที่เพิ่มมากขึ้นซึ่งนอกจากเทศบาลแล้วยังมีองค์การบริหารส่วนจังหวัดและองค์การบริหารส่วนตำบล นับรวมจำนวนกว่าหมื่นแห่งทั่วประเทศเพื่อให้บริการสาธารณะแก่ประชาชน ต่อมาภายหลังยังมีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2550 ที่เพิ่มอำนาจให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมากขึ้นเป็นลำดับ (อภิชาติ สถิตนิรามัย, 2555:2) ดังนั้น การมีส่วนร่วมของประชาชนจึงเป็นความจำเป็น ดังจะเห็นได้ว่าการกำหนดให้ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นต้องเป็นตัวแทนของประชาชนซึ่งมาจากการมีส่วนร่วมของประชาชนผ่านกระบวนการเลือกตั้ง

นอกจากนี้ ยังกำหนดให้มีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานและตรวจสอบการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีเป้าหมายให้การทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้ตรงจุด แก้ปัญหาได้รวดเร็ว สร้างความโปร่งใส รวมทั้งเป็นวิธีการที่ช่วยเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ความเป็นเจ้าของชุมชนและเสริมสร้างประชาธิปไตยท้องถิ่น ดังนั้น การปกครองส่วนท้องถิ่นจึงต้องมุ่งเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์การเกิดขึ้นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ถือเป็นรากฐานของการพัฒนาประชาธิปไตยนั่นเอง(อรทัย กิกผล, 2552:4)

ตำบลลำไทร ตั้งอยู่ในเขตการปกครองของอำเภอลำลูกกา ประกอบด้วย 12 หมู่บ้าน ประชาชนมีอาชีพทำการเกษตร เลี้ยงสัตว์ ทำนา และรับจ้างทำงานโรงงานอุตสาหกรรม การทำการเกษตรเป็นแบบพึ่งน้ำฝน ปีใด ฝนไม่ตกตามฤดูกาล ปีนั้นพืชผลก็เสียหาย รายได้จากการขายพืชผลเหล่านั้นก็ลดลง จำเป็นจะต้องได้รับการแก้ไข ปัญหาจากทุกภาคส่วนของสังคม ซึ่งส่วนหนึ่งกระบวนการแก้ไข ปัญหาความยากจนนั้น จะต้องมีการจัดการด้านความรู้โดยสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชน เพื่อพัฒนาศักยภาพในการพึ่งตนเอง ให้เข้มแข็งทำให้เกิดพลังของชุมชนได้ตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้น การมีส่วนร่วมในการค้นหาแนวทางแก้ไข ปัญหาความยากจนร่วมกัน มีส่วนร่วมในการแก้ไข ปัญหาความยากจน ได้อย่างยั่งยืนในอนาคต

จากสภาพและปัญหาดังกล่าว ผู้ศึกษา จึงสนใจที่จะทำการศึกษา การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินการแก้ไข ปัญหาความยากจนอย่างยั่งยืน ขององค์การบริหารส่วนตำบลลำไทร อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาให้การดำเนินงานการแก้ไข ปัญหาความยากจน ประสบความสำเร็จต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานการแก้ไข ปัญหาความยากจนอย่างยั่งยืนขององค์การบริหารส่วนตำบลลำไทร อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานการแก้ไข ปัญหาความยากจนอย่างยั่งยืน ขององค์การบริหารส่วนตำบลลำไทร อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

สมมติฐานของการวิจัย

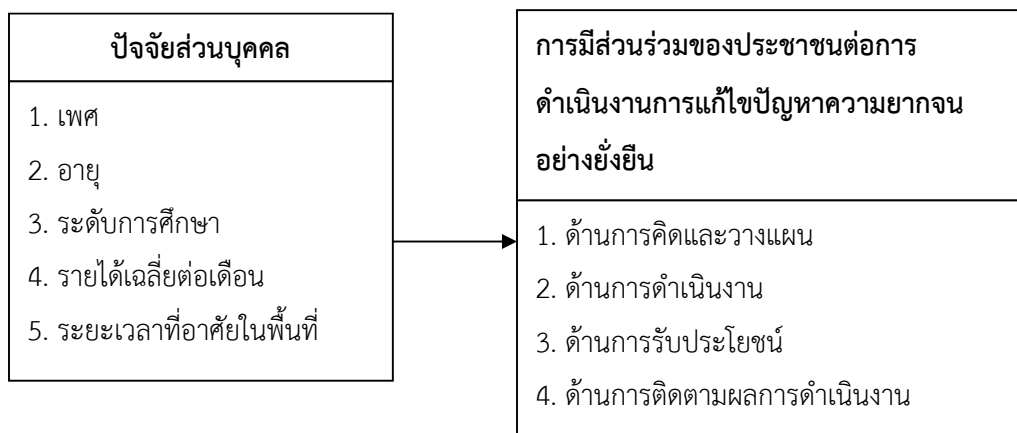
ประชาชนที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และระยะเวลาที่อาศัยในพื้นที่ต่างกัน มีส่วนร่วมต่อการดำเนินงานการแก้ไข ปัญหาความยากจนอย่างยั่งยืน แตกต่างกัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานการแก้ไข ปัญหาความยากจนอย่างยั่งยืน ผู้ศึกษาสรุปเป็นกรอบแนวคิดในการค้นคว้าโดยใช้ปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชน เป็นตัวแปรอิสระ และกำหนดตัวแปรตาม โดยใช้

แนวทางของ ชาญเกียรติ์ เจริญธนาสภาพ (2554)

ซึ่งแสดงความสัมพันธ์ได้ดังนี้

ภาพประกอบที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานการแก้ไขปัญหความยากจนอย่างยั่งยืนขององค์การบริหารส่วนตำบลลำไทร อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี มีวิธีดำเนินการ 4 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ประชาชนในเขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลลำไทร อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี จำนวน 5,976 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 1 มิถุนายน 2561)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ประชาชนในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลลำไทร อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี ผู้ศึกษาได้คำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้หลักการหาค่าตามสูตร ของ ทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane

อ้างถึงใน อีรุฒิ เอกะกุล ,2543) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 375 คน

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและตรวจสอบเครื่องมือ

ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมกรอบแนวคิดและวัตถุประสงค์ของการวิจัย นำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน โดยให้ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน เพื่อตรวจพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของคำถามแต่ละข้อโดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์หรือเนื้อหา (IOC : Index of item objective congruence) โดยค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) จะต้องมีความอยู่ระหว่าง 0.60-1.00 จากนั้นนำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ แล้วนำไปทดลองใช้ (Try – out)

กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในครั้งนี้ จำนวน 30 คน แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (cronbach's alpha coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.92

ขั้นตอนที่ 3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยยื่นหนังสือถึงนายกองค์การบริหารส่วนตำบลลำไทร อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี เพื่อขอความอนุเคราะห์ ในการเก็บข้อมูล จากนั้น ดำเนินการแจกแบบสอบถามจำนวน 375 ฉบับ โดย เก็บรวบรวมและรอรับกลับคืนด้วยตนเอง

ขั้นตอนที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามโดยใช้ค่าความถี่และค่าร้อยละ
2. วิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินการแก้ไขปัญหาคความยากจนอย่างยั่งยืน โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
3. เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินการแก้ไขปัญหาคความยากจนอย่างยั่งยืน ตามตัวแปรเพศ โดยการทดสอบที (t-test แบบ Independent samples)
4. เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินการแก้ไขปัญหาคความยากจนอย่างยั่งยืน ตามตัวแปรอายุ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และระยะเวลาที่อาศัยในชุมชน ใช้การทดสอบค่า (F-test) และวิเคราะห์ความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธี LSD

Analysis (Least Significant Difference Analysis)

สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 170 คน คิดเป็นร้อยละ 45.45 มีอายุ ตั้งแต่ 36-45 ปี จำนวน 132 คน คิดเป็นร้อยละ 35.29 มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 248 คน คิดเป็นร้อยละ 66.31 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ต่ำกว่า 10,000 บาท จำนวน 157 คน คิดเป็นร้อยละ 41.98 และมีระยะเวลาที่อาศัยในพื้นที่ 5-10 ปี จำนวน 176 คน คิดเป็นร้อยละ 47.06

2. ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน

ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานการแก้ไขปัญหาคความยากจนอย่างยั่งยืนขององค์การบริหารส่วนตำบลลำไทร อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี โดยรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยด้านการรับประโยชน์ ด้านการดำเนินงาน ด้านการคิดและวางแผน และ ด้านการติดตามผลการดำเนินงาน ตามลำดับ โดยมีรายละเอียดในแต่ละด้าน ดังนี้

2.1 การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานการแก้ไขปัญหาคความยากจนอย่างยั่งยืนขององค์การบริหารส่วนตำบลลำไทร อำเภอลำลูก

กา จังหวัดปทุมธานี ด้านการคิดและวางแผน โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ท่านมีส่วนร่วมเสนอปัญหาและความต้องการของชุมชน รองลงมาคือ ท่านได้เข้าร่วมประชุมเพื่อจัดลำดับความสำคัญ ของปัญหาชุมชน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดโครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน

2.2 การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานการแก้ไขปัญหาคความยากจนอย่างยั่งยืน ขององค์การบริหารส่วนตำบลลำไทร อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี ด้านการดำเนินงานโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ท่านเข้าร่วมโครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ ที่ อบต.จัดขึ้นส่งเสริมและสนับสนุนการแก้ไขปัญหาคความยากจนของชุมชน รองลงมาคือ ท่านยอมรับโครงการการแก้ไขปัญหาคความยากจนอย่างยั่งยืน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ท่านเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการดำเนินงานการแก้ไขปัญหาคความยากจน

2.3 การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานการแก้ไขปัญหาคความยากจนอย่างยั่งยืน ขององค์การบริหารส่วนตำบลลำไทร อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี ด้านการรับประโยชน์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ท่านมีส่วนได้รับประโยชน์จากการเข้าอบรมตามโครงการฝึกอาชีพ เพื่อสร้างรายได้ รองลงมาคือ ชุมชนของท่านได้รับการส่งเสริมการรวมกลุ่มอาชีพที่สอดคล้องกับศักยภาพ ภูมิปัญญา และวัฒนธรรมท้องถิ่น และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ชุมชนของท่านได้รับการสนับสนุนงบประมาณ เพื่อแก้ไขปัญหาคความยากจนอย่างยั่งยืน

2.4 การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานการแก้ไขปัญหาคความยากจนอย่างยั่งยืน ขององค์การบริหารส่วนตำบลลำไทร อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี ด้านการติดตามผลการดำเนินงาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ สมาชิกในชุมชนของท่านได้เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการติดตามและประเมินผลโครงการแก้ไขปัญหาคความยากจนของตำบล รองลงมาคือ ท่านมีส่วนร่วมในการติดตามการดำเนินงานการแก้ไขปัญหาคความยากจนของตำบล และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ท่านมีส่วนร่วมในการติดตามงบประมาณ ของโครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน

การศึกษาเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานการแก้ไขปัญหาคความยากจนอย่างยั่งยืนขององค์การบริหารส่วนตำบลองค์การบริหารส่วนตำบลลำไทร อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี จำแนกตามปัจจัยคุณลักษณะส่วนบุคคล พบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และระยะเวลาที่อาศัยในพื้นที่ มีผลต่อระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยจะเห็นว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานการแก้ไขปัญหาคความยากจนอย่างยั่งยืนขององค์การบริหารส่วนตำบลลำไทร อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากทุกด้าน ซึ่งผู้ศึกษาอภิปรายผลในแต่ละด้าน โดยมีรายละเอียดดังนี้

ด้านการคิดและวางแผนโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ท่านมีส่วนร่วมเสนอปัญหาและความต้องการของชุมชน อาจเป็นเพราะองค์การบริหารส่วนตำบลเปิดโอกาสให้ผู้นำชุมชนและประชาชนเข้าร่วมประชุมเพื่อเสนอความเห็นในโครงการต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ โดยให้ข้อมูลและประชาสัมพันธ์ข่าวสารให้ประชาชนทราบอย่างชัดเจน ซึ่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลลำไทรมีนโยบายด้านการพัฒนาประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ โดยส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการทำงานร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบล จัดประชุมประชาคมเพื่อให้ประชาชนแสดงความคิดเห็น หรือแจ้งปัญหาที่เดือดร้อนที่เกิดขึ้นในชุมชน จึงทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมคิดและวางแผนอยู่ในระดับมาก

ด้านการดำเนินงานโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ท่านเข้าร่วมโครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ ที่ อบต. จัดขึ้นส่งเสริมและสนับสนุนการแก้ไขปัญหาความยากจนของชุมชน อาจเป็นเพราะ อบต.จัดกิจกรรมหรือโครงการเพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ โดยมีความหลากหลายตามบริบทของชุมชน และเป็นกิจกรรมที่สามารถเพิ่มรายได้หรือทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ดีขึ้น สามารถแก้ปัญหาใกล้ตัวของประชาชน จึงเป็นการสร้างความร่วมมือโดยให้ประชาชนเข้ามาเกี่ยวข้องหรือร่วมปฏิบัติ ซึ่งก่อให้เกิดการเรียนรู้เห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมว่าสามารถแก้ไขปัญหาของชุมชนได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของสมจินตนา คุ่มภัย (2559) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของชาวชุมชนในองค์การบริหารส่วนตำบลต้นแบบที่บูรณาการแผนชุมชนสู่แผนพัฒนา

ท้องถิ่น จังหวัดนครราชสีมา พบว่า กลยุทธ์การสร้างการมีส่วนร่วมของ อบต.ต้นแบบ ที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของชาวชุมชน ได้แก่ การจัดกิจกรรมเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมแก่ชาวชุมชน หาก อบต. จัดกิจกรรมส่งเสริมการมีส่วนร่วมบ่อยครั้ง ชาวชุมชนจะมีส่วนร่วมมากขึ้น

ด้านการรับประโยชน์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ท่านมีส่วนได้รับประโยชน์จากการเข้าอบรมตามโครงการฝึกอาชีพ เพื่อสร้างรายได้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการที่ได้รับผลประโยชน์จากการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ เป็นโอกาสหรือช่องทางที่จะได้รับการศึกษา ฝึกเรียนรู้การประกอบอาชีพ มีโอกาสทางการตลาดที่จะได้ขายผลผลิตของตนเพื่อเป็นการสร้างรายได้ ลดภาระค่าใช้จ่ายให้แก่ครอบครัว และการที่ชุมชนได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากภาครัฐ จึงเป็นการสร้างแรงดึงดูดใจให้ต้องคิดถึงผลประโยชน์ที่จะได้รับ ประชาชนจึงมีส่วนร่วมด้านรับประโยชน์มากกว่าด้านอื่น

ด้านการติดตามผลการดำเนินงาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ สมาชิกในชุมชนของท่านได้เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการติดตามและประเมินผลโครงการแก้ไขปัญหาความยากจนของตำบล อาจเป็นเพราะ อบต. ยึดหลักการทำงานตามนโยบายการบริหารและการพัฒนาที่ยึดมั่นในหลักธรรมาภิบาล และหลักการปกครองในระบอบประชาธิปไตย และเน้นการทำงานแบบมีส่วนร่วมของประชาชน ซึ่งมีการทำงานแบบโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ จึงให้ประชาชนร่วมเป็นคณะกรรมการติดตามและ

ประเมินผลโครงการต่าง ๆ ที่ อบต. จัดขึ้นในทุก ๆ โครงการ

การศึกษาเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานการแก้ไขปัญหาความยากจนอย่างยั่งยืนขององค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลลำไทร อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี จำแนกตามปัจจัยคุณลักษณะส่วนบุคคล พบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และระยะเวลาที่อาศัยในพื้นที่ มีผลต่อระดับความคิดเห็นของประชาชนอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับ ชาญเกียรติ เจริญธนาพร (2554) ที่วิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินการแก้ไขปัญหาความยากจนอย่างยั่งยืนขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองไม้แก่น อำเภอแปลงยาว จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามอายุโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จำแนกตามระดับการศึกษาโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือนโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และระยะเวลาที่อาศัยในพื้นที่ ต่างก็ให้ความร่วมมือกับองค์การบริหารส่วนตำบลลำไทรในการดำเนินงานการแก้ไขปัญหาความยากจนอย่างยั่งยืนในระดับที่ไม่แตกต่างกัน จึงมีระดับความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

ด้านการคิดและวางแผน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน ดังนั้น อบต. จึงควรให้ประชาชนได้รับความรู้เกี่ยวกับปัญหาการแก้ไขความยากจนและสอบถามประชาชนว่าต้องการโครงการในลักษณะใด โดยอาจให้ผู้นำท้องที่ หรือสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลรับผิดชอบ และเข้ามามีบทบาทอย่างใกล้ชิดกับประชาชนให้มาก ๆ เพื่อจะได้รับข้อมูลของชุมชน และนำปัญหามาวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนอย่างจริงจัง

ด้านการดำเนินงาน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ท่านเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการดำเนินงานการแก้ไขปัญหาความยากจน ดังนั้น อบต. จึงควรให้สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลประจำหมู่บ้านแต่ละหมู่บ้านร่วมเป็นคณะกรรมการในการดำเนินโครงการต่าง ๆ ที่ อบต. จัดขึ้น เพื่อประชาชนจะได้รู้สึกภาคภูมิใจที่ได้คัดเลือกมาเป็นตัวแทน และให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมโครงการต่าง ๆ มากยิ่งขึ้น

ด้านการรับประโยชน์ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ชุมชนของท่านได้รับการสนับสนุนงบประมาณ เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนอย่างยั่งยืน ดังนั้น อบต. จึงควรเพิ่มโครงการ/กิจกรรมให้ประชาชนรับประโยชน์ทุกครัวเรือนเพิ่มมากขึ้น โดยการที่ประชาชนเข้าใจถึงการใช้จ่ายให้เหมาะสมกับรายได้ อาชีพที่เหมาะสมกับสภาพความเป็นอยู่และสิ่งแวดล้อมภายในหมู่บ้าน เนื่องจากโครงการแก้ไขความยากจนนั้น หากเน้นเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงจะทำให้ประสบความสำเร็จ

ด้านการติดตามผลการดำเนินงาน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ท่านมีส่วนร่วมในการติดตาม

งบประมาณของโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน
ดังนั้น อบต.จึงควรประชาสัมพันธ์ให้ประชาชน
รับทราบถึงรายงานผลการดำเนินโครงการต่าง ๆ ที่
จัดขึ้น ทั้งโครงการที่เกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาความ
ยากจนและโครงการอื่นๆ เพื่อให้ประชาชน
รับทราบข้อมูลและร่วมติดตามตรวจสอบการใช้
งบประมาณของ อบต. ได้ โดยอาจเพิ่มช่องทางการ
ประชาสัมพันธ์เพื่อให้ประชาชนรับทราบข้อมูลได้
อย่างทั่วถึงมากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยเรื่องปัญหาการจัดการ
แก้ไขปัญหาความยากจนอย่างยั่งยืน
2. ควรศึกษาประสิทธิภาพการดำเนิน
โครงการแก้ไขปัญหาความยากจนอย่างยั่งยืนของ
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

บรรณานุกรม

- พิมพ์ภา เพ็งนาเรนทร์ . (2557). *โครงการวิจัยการแก้ไขปัญหาความยากจนและเสริมสร้างภูมิคุ้มกันของท้องถิ่น
ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง*. กรุงเทพมหานคร : ระบบบริหารจัดการงานวิจัยแห่งชาติ (NRMS).
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2554). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
ฉบับที่ 10 พ.ศ.2550-2554*. กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี.
- อรรถัย กักผล. (2552). *คู่มือการมีส่วนร่วมของประชาชน สำหรับนักบริหารท้องถิ่น* (พิมพ์ครั้งที่ 1).
กรุงเทพฯ: จรัญสนิทวงศ์การพิมพ์.
- ธีรวุฒิ เอกะกุล. (2543). *ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์*. อุบลราชธานี:สถาบันราชภัฏ
อุบลราชธานี.
- ชาญเกียรติ เจริญธนาสถาพ. (2554). *การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานการแก้ไขปัญหาความ
ยากจนอย่างยั่งยืนขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองไม้แก่น อำเภอบางยาว จังหวัดฉะเชิงเทรา*. งาน
นิพนธ์ รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการทรัพยากรเพื่อความมั่นคง คณะรัฐศาสตร์และ
นิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ:สุวีริยาสาส์น.
- สมจินตนา คุ่มภัย. (2559). *ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของชาวชุมชนในองค์การบริหารส่วนตำบลต้นแบบที่
บูรณาการแผนชุมชนสู่แผนพัฒนาท้องถิ่น จังหวัดนครราชสีมา*. Veridian E-Journal, Silpakorn
University ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์และศิลปะ เล่มที่ : 2 ฉบับที่ : 9 หน้า :
733-748 เดือน/ปี : 05/2559-08/2559.